DR. J. ŽILINSKAS

LIETUVIŲ RASINĖ SUDĖTIS

PAGAL KRAUJO BIOLOGINES SAVYBES IR JŲ KORELIACIJĄ SU SVARBIAUSIAIS MORFOLOGINIAIS PAŽYMIAIS

Kaunas, 1930 m.

rąžinti

LMF

DR. J. ŽILINSKAS

322559

LMF

LIETUVIŲ RASINĖ SUDĖTIS

PAGAL KRAUJO BIOLOGINES SAVYBES IR JŲ KORELIACIJĄ SU SVARBIAUSIAIS MORFOLOGINIAIS PAŽYMIAIS

Kaunas, 1930 m.

LMF

Akc. „Varpo“ B-vės spaustuvė, Kaunas, Gedimino g-vė Nr. 38.

396648

Valst. Mokslinė
Medicinos
BIBLIOTEKA

S: 42026

Lietuvių kraujo tyrinėtojų susekta, kad lietuviams, kaip ir kitoms tautoms, yra skirtingų kraujo savybių, tariant, vienų individų kraujas biologinėmis reakcijomis ryškiai skiriasi nuo kitų, vienų individų kraujas iš reakcijos visai ne panašus į kitų individų kraują.

Serologinį lietuvių kraujo tyrimą dideliu mastu atliko prof. Jurgeliūnas. Jo nustatyta ši lietuvių kraujo grupių formulė:

$$3,\ 7\ \% : 39,\ 9\ \% : 19,5\ \% : 36,9\ \%.$$

Nėkiek neabejotina, kad šita kraujo grupių formulė yra lietuvių savybė.

Susektosios lietuvių tautos savybės leidžia įterpti lietuvius į tautų arba jų grupių eiles ir tuo būdu susekti skirtumus. Nors, pasak Scheidt'o, negalima kurių-nors kraujo savybių priskirti vienai kuriai tautai, bet, imant domėn ir kitas rasių ar tautų savybes, tolygios vertės kaip ir kraujo savybės, tiriamai tautai vis dėlto gali būti nustatytos tam tikros savybės.

Vien tik pagal lietuvių kraujo savybių gimininguma su kitomis tautomis ar rasėmis, arba skirtumą jas nustatant, tenka kreipti daugiau dėmesio ne į biologinį Bernstein'o indeksą, bet į reliatyvių genų dažnumo dydžius.

Keturių genų kombinacijų dažnumas dvigubos heterozygotijos atveju žymimas gametų ir zygotų formulių santykiu:

$$(o + p + q + r)^2 = I + II + III + IV,$$

arba jų fenotipų dažnumo formule:

$$\begin{aligned} I &= o^2 + 2op + 2oq + 2or + 2pq, \\ II &= p^2 + 2pr, \\ III &= q^2 + 2qr, \\ IV &= r^2. \end{aligned}$$

Jeigu lietuvių kraujo grupių formulė yra:

Grupės	Genai	% %
I.	AB	3,7
II.	A	39,9
III.	B	19,5
IV.	O	36,9

tai, pasirėmus aukščiau patiekta Vellisch'o reliatyvių fenotipų dažnumo formule, galima surasti lietuvių kraujo genų dažnumas dvejopu būdu:

Pirmas būdas:

$$o' = 10 - (p' + q' + r) = 10 - (10{,}2015) = -\ 0{,}2015$$
$$p' = \sqrt{II + IV} - \sqrt{IV} = \sqrt{76{,}78} - \sqrt{36{,}86} = 2{,}6956$$
$$q' = \sqrt{III + IV} - \sqrt{IV} = \sqrt{56{,}34} - \sqrt{36{,}86} = 1{,}4346$$
$$r = \sqrt{IV} = \sqrt{36{,}86} = 6{,}0713$$
$$10{,}0000$$

Antras būdas:

$$o'' = 10 - (p'' + q'' + r) = 10 - (9{,}7985) = 0{,}2015$$
$$p'' = 10 - \sqrt{III + IV} = 10 - \sqrt{56{,}34} = 2{,}4941$$
$$q'' = 10 - \sqrt{II + IV} = 10 - \sqrt{76{,}78} = 1{,}2331$$
$$r = IV = \sqrt{36{,}86} = 6{,}0713$$
$$10{,}0000$$

Past. Brūkšnys (—) viršum skaičiaus yra kraujo grupių %%.

Pirmame ir antrame skaičiavimo būduose krinta į akis o, p ir q genų skirtumai. Pirmame skaičiavime **o** genai ženklu —, o antrame ženklu +, bet tiek pirmame, tiek ir antrame — vienetų vienodi skaičiai, gi **p** ir **q** genų pirmame skaičiavimo būde daugiau negu antrame.

Pagaliau, **r** genų abejuose skaičiavimo būduose vienodi skaičiai, todėl jį laikysime IV kraujo grupės genų dažnumu. Kitų genų dydžių skirtumai tenka išlyginti, išvedant jų aritmetinius vidutinius, t. y.:

$$o = \frac{o' + o''}{2} = \frac{-\ 0{,}2015 + 0{,}2015}{2} = 0{,}00000$$
$$p = \frac{p' + p''}{2} = \frac{2{,}6956 + 2{,}4941}{2} = 2{,}59485$$
$$q = \frac{q' + q''}{2} = \frac{1{,}4346 + 1{,}2331}{2} = 1{,}33385$$
$$r = 6{,}07130$$
$$10{,}00000$$

Tokiu skaičiavimo būdu gautieji vidutiniai dydžiai yra lietuvių kraujo genų dažnumai, o pastarųjų procentiniai svyravimai, apskaičiuoti einant aukščiau minėtąja fenotipų formule, atrodys šitaip:

$$I_0\ (AB) = 6{,}9227$$
$$II_0\ (A) = 38{,}2423$$
$$III_0\ (B) = 17{,}9743$$
$$IV_0\ (O) = 36{,}8607$$

Iš išlygintų procentinių lietuvių kraujo grupių svyravimų vėl tiriame geno p (A) ir geno q (B) dažnumą tais pačiais būdais; paaiškėja, kad iš išlygintų procentinių kraujo grupių svyravimų genų dažnumai tais pačiais būdais apskaičiuoti vienodi:

$$p = \sqrt{75{,}1} - \sqrt{36{,}9} = 10 - \sqrt{54{,}8} = 2{,}59485$$
$$q = \sqrt{54{,}8} - \sqrt{36{,}9} = 10 - \sqrt{75{,}1} = 1{,}33385$$

Gautieji tuo būdu genų dažnumai yra vienodos vertės vienetų skaičių atžvilgiu su tais genų dažnumais, kurie gauti tokiu pat būdu iš absoliučių genų skaičių procentų.

Nors genų A (p) ir B (q) dažnumai, gauti iš išlygintų procentinių svyravimų ir absoliučių skaičių procentų, yra vienodi, tačiau išlyginta kraujo grupių formulė nesutampa su neišlyginta

$$\begin{array}{rl} & 6{,}9227 : 38{,}2423 : 17{,}9743 : 36{,}8607 \\ & 3{,}6639 : 39{,}9976 : 19{,}4777 : 36{,}8608 \\ \text{per} + & 3{,}2588 - 1{,}7553 - 1{,}5034 \end{array}$$

Gautoji diferencija ($\pm$ 3,2588) yra kraujo grupių formulės svyravimo ribos.

Jeigu, anot W e l i s c h'o, sutiktume su H i r s c h f e l d'u, kad giliojoj senovėj buvusios tik 2 apgyvendintos sritys: 1) Europos šiaurės vakarai (Skandinavija, Lietuva), gyvenami A rasės individų, ir 2) Azijos pietų-rytai (Indija), gyvenami B rasės individų, tai pirmosios srities gyventojams buvo tik A grupės kraujas, o antrosios — tik B grupės kraujas.

Bet, sekant B e r n s t e i n'ą, šalia Europos A rasės ir Azijos B rasės vienodai turėjo būti užtinkama ir O kraujo grupės gyventojų. (Grynos O kraujo grupės rasė randama Amerikoj — indėnai). Tuomet gilios senovės Europos gyventojų (A rasės) kraujo grupių formulė būtų:

$$\overline{0} : \overline{50} : \overline{0} : \overline{50},$$

o Azijos:

$$\overline{0} : \overline{0} : \overline{50} : \overline{50}.$$

Tarp šitų tolimų kalbamų A ir B rasių sričių gyventojų įvyksta, dėl ikišiol ne visiškai išaiškintų priežasčių, t eigiamasis reiškinys ir tuo būdu susidaro tarp pirminių rasių naujos grupės su kitokiomis kraujo grupių formulėmis.

Įvairių žmonių grupių kraujo grupių formulės yra nepastovios, nes nuolat vyksta grupių, rasių mitisacija — susidaro naujos žmonių grupės kitomis kraujo formulėmis. Į A rasės individų tarpą vis daugiau ir daugiau įeina gretimų ir tolimesnių rasių kraujas su kitomis formulėmis. Tik izoliuotoj arba izoliuojamoj ilgesniam laikui žmonių grupėj — tautoj — kraujo grupių formulė lieka pastovi arba nusistovi, kaip, pav., galima nurodyti švedus, norvegus, anglus, Šiaurės Rusijos gyventojus.

Tiek lietuviai, tiek ir kitos Europos tautos, yra kilusios iš Baltijos jūros pakraščių su centru Lietuvos žemėje.

Iš lietuvių žemės plito įvairiomis srovėmis ir įvairiomis kryptimis žmonių grupės, ir kai-kurios iš jų pasiekia antrą žmonijos plėtojimosi centrą (B rasė) — Aziją ir jos pietus.

Kaip ėjo žmonijos plėtimasis iš antros pirminės rasės (B rasės) — dar visai neišaiškinta.

Jeigu lietuvių žemė yra visų didesnių ir mažesnių Europos ir kai-kurių Azijos tautų tėvynė, jei lietuviai dar ikišiol vartoja tokią indogermanų kalbą, kuri artimiausia indogermanų rasių protėvių kalbai, tai lietuviai turėtų bent patys mažiau skirtis nuo savo protėvių tiek krauju, tiek ir kitomis paveldėjimo savybėmis.

Bet, deja, artimiausieji protėvių ainiai, paveldėję protėvių sodybas ir kalbą, gauna kraują iš anksčiau buvusių iškeliavusių iš savo tėvynės ir gavusių iš kitų tolimesnių grupių kraują; todėl, kaip žemiau pamatysime, maža juose tepasiliko protėvių kraujo savybių.

Tuo gi tarpu Europos tautų protėvių centro pakraštyje Švedija, o taip pat ir kitų tolimesnių Europos sričių žmonių grupės yra daugiau paveldėję savo protėvių savybių ir todėl atrodo, kad jos yra artimesni ainiai savo protėvių.

Tą žmonių grupių giminingumą parodys genų **p** ir **P** ir genų **q** ir **Q** dažnumų diferencijos suma.

Jeigu tautų protėvių (A rasės) kraujo grupės formulė yra

$$\overline{0} : \overline{50} : \overline{0} : \overline{50},$$

tai kraujo A, B ir O genų dažnumai būtų:

$$P = 10 - \sqrt{\overline{50}} = 2{,}92893$$

$$Q = 10 - \sqrt{\overline{100}} = 0$$

$$R = \sqrt{\overline{50}} = 7{,}07107$$

Lietuvių ir tautų protėvių (A rasės) genų dažnumo diferencijos suma

$$p - P = -\ 0{,}33409$$
$$q - Q = +\ 1{,}33385$$

yra 1,66794 vienetų.

Ta diferencija rodo lietuvių ir jų protėvių (A rasės) giminingumo laipsnį.

Daugelio tautų tas giminingumo laipsnis aukštesnis.

Švedai nutolę nuo savo protėvių (A rasės) tik 0,332 vienetų. Todėl jie, žiūrint kraujo genų dažnumo dydžių, turėtų priklausyti pirminei (A) rasei.

Mažiau izoliuotos tautos, kaip kad anglai, norvegai, ir visai neizoliuotos — holandai, šiaurės vokiečiai, rytų vokiečiai — šiek tiek daugiau nutolę nuo pirminės rasės. Todėl visos tos tautos priklauso jau kitai, artimiausiai protėviams rasei — šiaurės rasei.

Jeigu šiaurės rasės kraujo grupės formulė ši:

$$\overline{3},0 : 4\overline{4},5 : 8,\overline{5} : 4\overline{4},0$$

tai jos genų A ir genų B dažnumas bus:

$$P = 2,78155$$
$$Q = 0,58520$$

Lietuvių ir šiaurės rasės giminingumo laipsnį rodys dažnumų diferencijos:

$$p - P = -\ 0,18670$$
$$q - Q = +\ 0,74865$$

0,93535 vienetų.

Iš diferencijos sumos dažnumo matoma, kad lietuviai krauju yra artimesni šiaurės rasei negu savo protėvių rasei, kas matoma iš sumų diferencijos dydžio:

$$1,66794$$
$$0,93535$$
$$0,73259$$

Gautoji diferencija taip pat rodo, kad šiaurės rasė yra nutolusi nuo pirminės rasės 0,73259 vienetų.

Nors lietuviai yra labiau artimi šiaurės rasei negu pirminei rasei, vis dėlto šiaurės rasės ir lietuvių giminingumas daug mažesnis negu kitų aukščiau nurodytų tautų, priklausančių šiaurės rasei.

Tuo pat būdu, tai yra iš genų dažnumo diferencijos, apskaičiuojamas lietuvių atokumas nuo B rasės, kuri yra antros žmonijos grupės protėviai. Šitų protėvių kraujo grupių formulė yra:

$$\overline{0} : \overline{0} : \overline{50} : \overline{50};$$

o P genų dažnumas $= 10 - \sqrt{1\overline{00}}$, t. y. $= 0$,

gi Q genų dažnumas $= 10 - \sqrt{\overline{50}} = 2,92893$.

Gavę B rasės genų dažnumus, galime apskaičiuoti, kiek lietuviai yra nuo tos rasės nutolę, einant ta pačia formule:

$$p - P = 2{,}59485$$
$$q - Q = 1{,}59508$$
$$4{,}18993$$

Jeigu lietuviai nuo A rasės nutolę 1,66794 vienetais, o nuo B rasės 4,18997 vienetais, tai A rasė nuo B rasės nutolusi 5,85887 arba 585887 vienetais.

Tarp šitų dviejų pirminių rasių, nutolusių nuo viena antros per 5,85887 vienetus, telpa visos kitos rasės, įvairių kraujo grupių (žr. I lentelę).

I-oji lentelė.

	p — P	q — Q	Diff.	%/%
A rasė	—0,33409	+1,33385	—1,66794	28,46
Šiaurės „	—0,18670	+0,74865	—0,93535	15,90
Alpių „	—0,15748	+0,52822	—0,68570	11,70
Dinarų „	—0,16325	+0,13347	—0,29672	5,06
Azijos vakarų[1]) „	+0,44064	—0,03121	+0,47185	8,05
Orijentų „	+0,50089	+0,02326	+0,47763	8,15
Indų „	+1,10338	—1,58004	+2,68342	44,96
Mediteranų „	+0,30597	+0,44182	—0,13585	2,31
Rytų Baltijos[2]) „	—0,27062	—0,09981	—0,17081	2,91
Rytų[3]) „	+0,06868	—0,30899	+0,37767	6,47
Mongolų „	+0,13260	—0,77250	+0,90510	15,45
Indėnų „	+1,26006	+1,24767	+0,01239	0,23
Negrų „	+0,90400	—0,11960	+1,02360	17,45
B „	+2,59485	—1,59508	+4,18993	71,52

I-oje lentelėje nurodytas lietuvių nuotolis nuo įvairių rasių, tilpstančių tarp pirminių rasių, tariant, joje nurodytas lietuvių giminingumo laipsnis su įvairiomis rasėmis.

Giminingumo laipsnis lentelėje yra genų dažnumų diferencija ir pastarosios procentai, kurie apskaičiuoti iš lietuvių ir lyginamųjų rasių nuotolio ir iš A rasės nuo B rasės nuotolio.

Iš lentelės duomenų išeina, kad lietuviai pagal savo genų dažnumų dydžius yra tarp mediteranų rasės ir indėnų rasės, t.y. kad lietuviai su indėnais yra vienodame atstume nuo A ir B rasių, nuo šiaurės rasės ir nuo visų kitų rasių, nes indėnų rasė yra nutolusi nuo lietuvių tik 0,23%. Mediteranai nutolę nuo lietuvių 2,31%.

[1]) Azijos Vakarų — Günterio Vorder-azijiečių rasė.
[2]) Rytų-Baltijos — Günterio Ost-Baltische rasė.
[3]) Rytų rasė — Retzius'o slavų rasė.

Mediteranai, pasak Fischer'io, guli keltų srovėje ir todėl gali turėti slavų srovės, vadinasi, ir lietuvių kraujo savybių, bet toks artimas giminingumas tarp jų ne visai suprantamas.

Netoli lietuviai kraujo genų atžvilgiu stovi nuo rytų-Baltijos (2,91%) rasės.

Rytų-Baltijos rasė yra slavų srovės kamienas ir todėl panašumas kraujo atžvilgiu suprantamas ir, kaip žemiau pamatysime, toks kraujo giminingumo laipsnis yra pateisinamas.

Rasės: Dinarų — 5,06%, Rytų — 6,47%, Azijos vakarų 8,05%, Orijentų — 8,15% nutolę nuo lietuvių.

Lietuvių atstumas nuo išvardintų rasių nežymus ir todėl giminingumo laipsnis didelis.

Dinarų, Vakarų Azijos rasės telpa germanų srovėj, Orijentų rasė — keltų, o Rytų — slavų srovėj. Pastaroji rasė stovi tarp rytų-baltų srovės ir mongolų.

Antropologiniais duomenimis lietuvių daugumas priklauso Rytų ir rytų-Baltijos rasėms, bet lietuvių giminingumas su kitomis indo-germanų rasėmis taip pat didelis, ypač su germanų srovės rasėmis ir keltų srovės mediteranų rasės tautomis.

Toliausiai lietuviai kraujo grupių atžvilgiu stovi nuo B rasės — 71,52%, labai toli nuo indų — 44,96%. Arčiau prie savo Europos protėvių (A rasės) — 28,96%, negrų — 17,45%, šiauriečių — 15,9% ir mongolų — 15,45%.

Apie pastaruosius galime pasakyti štai ką.

Pasikeitus geografinėms sąlygoms rytų Europoje, iš Azijos bangomis pradėjo veržtis mongolai. Dėl to slavų srovei buvo lemta atlikti didelis ir labai nedėkingas (savo rasės išlaikymo atžvilgiu) uždavinys. Slavų srovė tapo gyva siena — užtvara, besiveržiantiems iš rytų mongolams.

Pirmas smūgis teko rytų rasei, ypač jos atšakoms, ir jų dauguma žūsta, nustodamos savo pirminės rasės savybių. Pats gi rytų rasės kamienas nesileidžia visiškai sunaikinamas ir tik stipriai sumongolinamas, bent kiek atsitraukia į vakarus ir čia įeina į artimesnius santykius su rytų-baltų rase. Žinoma, rytų rasė perduoda įgytus mongolų pažymius ir šitam savo kaimynui, tačiau tie mongolų pažymiai, perėję per rytų rasės filtrą, nėra taip ryškūs, švelnėja. Todėl, antropologiškai tirdami, mes pastebime daug mažesnės mongolų įtakos rytų-baltijos, negu rytų rasei.

Ryškiau aiškės, jei lietuvius pagal nukrypimą nuo A rasės ir B rasės įterpsime į lentelę, kurioje rasės sustatytos pagal jų nukrypimą nuo pirminių (A ir B) rasių (žr. II lentelę).

II-osios lentelės duomenys rodo, kurios rasės nuo lietuvių yra nukrypusios į A ir B rasių pusę. A rasės pusėje randame mediteranų, rytų-baltijos, dinarų, Alpių, šiaurės rases; B rasės pusėje — indėnų, rytų, Azijos vakarų, orijentų, mongolų, negrų ir indų rases.

II-oji lentelė.

Rasės	A—rasė				B—rasė			
	P—p	q	Dif. A.	%	p	Q—q	Dif. B.	%
A	—	—	—	—	2,929	2,929	5,858	100,0
Šiaurės	0,147	0,585	0,732	12,5	2,782	2,344	5.126	87,5
Alpių	0,177	0,806	0,982	16,8	2,752	2,123	4,875	83,2
Dinarų	0,171	1,200	1,371	23,5	2,758	1,729	4,487	76,5
Rytų-Baltijos . .	0,063	1,434	1,526	25,5	2,866	1,495	4,361	74,5
Mediteranų . . .	0,640	0,892	1,532	26,2	2,289	2,037	4,326	73,8
Lietuvių tauta . .	**0,334**	**1,334**	**1,668**	**28,5**	**2,595**	**1,595**	**4,190**	**71,5**
Indėnų	1,584	0,086	1,670	28,9	1,335	2,843	4,178	71,1
Rytų	0,403	1,643	2,046	34,9	2,526	1,286	3,812	65,1
Azijos vakarų . .	0,775	1,365	2,140	36,5	2,154	1,564	3,718	63,5
Orijentų	0,835	1,311	2,146	36,6	2,094	1,618	3,712	63,4
Mongolų	0,467	2,106	2,573	43,9	2,462	0,823	3,285	56,1
Negrų	1,238	1.453	2,691	45,9	1,691	1,476	3,167	54,1
Malajų	1,469	1,758,	3,227	55,1	1,460	1,171	2,631	44,9
Indų	1,438	2,914	4,352	74,3	1,491	0,015	1,506	26,7
B	2,929	2,929	5,858	100,0	—	—	—	—

Lentelė taip pat rodo, kad kiekvienos rasės, o taip pat ir lietuvių nukrypimas nuo A ir B drauge sudaro 100%.

Iš lentelės duomenų matome, kad lietuviai vėl guli tarp mediteranų ir indėnų.

Indėnų rasė galima išbraukti iš palyginamosios lentelės dėl to, kad jų genai (p) su A rasės (P) genais duoda 1,584 vienetų diferenciją, o lietuvių ir A rasės genų diferencija yra 0,334 vienetų. Indėnų (q) genai su A rasės (Q) genais duoda diferenciją 0,086 vienetų, tuo tarpu kai lietuviai — 1,334 vienetų.

Taip pat ir kraujo grupių formulės labai skirtingos:

Indėnų . . . . $\overline{0,2} : \overline{24,7} : \overline{1,5} : \overline{73,6}$

Lietuvių . . . $3,\overline{66} : 39,\overline{99} : 19,\overline{48} : 36,\overline{86}$

Todėl į indėnus reikėtų žiūrėti ne kaipo į giminingą tautą, bet kaip į tautą, kuri nutolusi nuo serologinių polių A (rasės) ir B (rasės) tiek pat, kaip ir lietuviai, t. y. kad lietuviai ir indėnai stovi toje pat serologinėje paralelėje, bet visai kitame meridijane.

Indėnai, pasak Bernstein'o, priklauso Amerikos — Ramiojo Vandenyno rasei (R rasei), kur pirmoj vietoj yra O grupės individai.

Išskyrus iš palyginamosios lentelės indėnus, lietuviai telpa tarp mediteranų ir rytų rasių.

Koks ryšys lietuvių su mediteranų rasės tautomis — šiaurės ir pietų italais — neaišku. Kada ir kiek vieni kitiems galėjo daryti įtakos, — dar nėra susekta. Atrodytų, kad lietuviai turėjo

santykių su vidužemio rase, arba būtų kilę iš jos. Taip mano Sergi, kalbėdamas apie slavų tautų kilmę. Bet paleontologų ir filologų tvirtai nustatyta, kad visos indogermanų tautos yra kilusios iš šiaurės rytų Europos srities, iš kur, tur būt, yra kilusios mediteranų rasės tautos ir kur gyvena lietuviai.

Taip pat ir biocheminių šitos rasės tautų ir lietuvių indeksų nedidelis skirtumas (mediteranų 2,4; lietuvių 1,9) verčia statyti mediteranus šalia lietuvių. Gal į mediteranus reikia žiūrėti kaip į rasę, kuri taip pat kaip ir indėnai guli kitame serologiškame meridijane, bet beveik toje pat paralelėje.

Toks pat kaip ir mediteranų nukrypimas nuo A rasės, yra ir rytų-baltijos rasės (25,5%). Rytų-baltijos rasė, kaip nustatyta antropologiniais metodais, yra slavų srovės ir lietuviai tilptų tarp tos srovės tautų: rytų vokiečių (prūsų), suomių ir dalinai lenkų.

Lietuviai savo kraujo savybėmis yra gimininigi suomiams, lenkams ir rytų vokiečiams, aiškinant tatai tąja įtaka, kurios lietuviai, kaipo kaimynai, buvo turėję suomiams, lenkams ir rytų vokiečiams, ir atvirkščiai.

Lietuviai savo kraujo savybėmis taip pat netoli atokę nuo rytų rasės (34,9%), gulinčios toliau į rytus negu rytų-baltai.

Rytų rasei priklauso slavų srovės šakos, kurios senais istorijos laikais apsistojo Europos rytų upynų srityje. Ir tik vėliau įvairių sąlygų dėka — geografinė padetis, su ja susiję kaimyniniai santykiai rytuos su mongolais, pietuos su dinarais ir alpinais, buvo priežastimi, kad rytų rasės tautos, kurios buvo geresnėse sąlygose, pav. rytų lietuviai išliko grynesnės rasės, negu didžiarusiai, gudai ir lenkai, nors šitos tautos ir artimai gimininigos dabartiniams lietuviams, ypač gudai. Gudai, kurie gyvena į rytus nuo dabartinės lietuvių teritorijos, yra tie pat lietuviai, tik savo kultūrą ir svarbiausį jos pažymį — kalbą — gavę iš sakytų kaimynų.

Suskirsčius lietuvius pagal jų geografinę padėtį trimis grupėmis: žemaičiais, aukštaičiais ir užnemunės aukštaičiais (suvalkiečiais), kurių kiekviena grupė gyvena visai skirtingose sąlygose, kiekvienai grupei gaunamos kitokios kraujo formulės ir kitokie kraujo genų dažnumai, t. y. gaunami kitokie nuotoliai nuo A rasės ir nuo kitų rasių.

Užnemunės aukštaičiai nutolę nuo A rasės per 2,11668 vienetus.

Tokiu būdu juose pasireiškia didesnis, negu bendras lietuvių, gimininigumas rytiečiams, Azijos vakariečiams ir orijentams, negu kitoms rasėms. Iš kur suvalkiečių lietuvių toks artimas gimininigumas vakarų azijatams ir orijentams?

Jeigu arijai, kaip įrodinėja F. Koch'as, būtų kilę iš Mažosios Azijos, tai lietuviai galėjo per Balkanus keliaudami gauti Balkanų pusiasalio tautų kraujo, o dar anksčiau arabų ir žydų.

Arba kad lietuviai būtų kilę, kaip pirmiau stengtasi įrodyti, i-Indijos, toks artimas gimininguma lietuvių su orijentais ir vaš karų azijiečiais nestebintų. Bet tokie įrodinėjimai ir norai daugumo antropologų atmesti.

Gal gilioje senovėje lietuviai turėjo artimų santykių su Balkanų tautomis, o gal būt, kas tikriau, kad lietuvių kraujo grupių vaizdas pakeistas žydų krauju. Juk žydai ir arabai, tyrinėtojų nustatyta, priklauso prie orijentų ir Azijos vakarų rasių. Žydų gi Suvalkijoj, kaip ir Lenkijoj, daug didesnis procentas, negu kitose Lietuvos srityse, o taip pat ir kitose Europos valstybėse.

Aukštaičių nutolimas nuo A rasės — 1,38722 vien., t. y. šitos grupės lietuviai artimesni alpiečiams, dinarams ir rytų baltams negu kitiems.

Alpių ir dinarų rasės guli germanų srovėje ir su šitos srovės rasėmis gilioje senovėje, o taip pat ir viduramžių laikais lietuvių turėta santykių — iš to galimas ir lietuvių gimininguma su tos rasės tautomis: čekais, slovakais, pietų vokiečiais ir t. t. Be to, šitos tautos gan didelę kraujo priemaišą turi iš vakarų azijiečių ir orijentų rasių tautų.

Žemaičiai, nutolę savo krauju nuo A rasės per 1,71430 vienetų, stovi tarp rytų ir rytų-baltų. Pastaroji rasė artimesnė žemaičiams, negu visos kitos rasės.

Dėliai to lietuviams artimiausi yra rytų-baltijos ir rytų rasės, ypač pirmoji, kaip tatai aiškėja ir iš rasių mokslo, kuris studijuoja įvairius žmonių grupių morfologinius pažymius.

Stebinti turi tolimas gimininguma lietuvių su mongolų rase. Stebina taip pat tolimas gimininguma lietuvių su šiaurės rase dėl to, kad lietuviai yra tiesioginiai šiaurės ainiai, o taip pat ir dėl to, kad šiaurės rasės, lygiai ir mongolų rasės, morfologinių savybių labai dažnai užtinkame tarp lietuvių. Sprendžiant iš tų savybių, lietuviai turėtų būti artimesni šiauriečiams ir mongolams, negu tai rodo kraujo genų dažnumai.

Atsižvelgiant į visas serologines ir morfologines rasėms priklausančias savybes, lietuviai pasidalo į šiauriečius, rytiečius ir rytų-baltiečius ir į kitus, nes, kaip matome iš lentelės duomenų, yra kraujo ir kitų rasių: dinarų, vakarų azijiečių, mediteranų etc.

Pagaliau iš II-osios lentelės duomenų matyti, kad lietuviuose yra 71,5% A grupės kraujo ir 28,5% B grupės kraujo, neimant domėn jų O ir AB kraujo grupių. Procentiniai A ir B grupių kraujo santykiavimai nurodyti ir rasėms.

Susekti lietuviams procentinė kiekybė rytų-baltiečių, rytiečių, o taip pat kitų rasių serologiniu metodu sunku, nes manipulacija vyksta tik su vienu paveldėtiniu pažymiu -- kraujo aglutinacija.

Tiksliai nustatyti kraujo giminingumas įvairioms rasėms galima tik tuomet, kai imamos ir kitos, lygiai svarbios, rasių savybės. Pastarosios yra: ūgis, kaukolės ir veido forma, odos, plaukų ir rainelės spalva ir t. t.

Greta kraujo tyrinėjimo, kurį darė prof. Jurgeliūnas kariuomenėje, ėjo Anatomijos Instituto personalo tyrinėjimai, bet taip, jog tik dalis (300 ind.) antropologiškai ištirtos medžiagos pateko į prof. Jurgeliūno tyrimo medžiagą.

Tos tyrimo medžiagos dalies serologinis indeksas aukštesnis 2,16 — vadinas, kraujo grupių formulė kitokia (III-ioji lentelė), negu ji gaunama iš visos tyrimo medžiagos, kurios biologinis indeksas — 1,89.

III-ioji lentelė.

Kraujo genai	AB	A	B	O		J. biolog. (Hirschfeld) $\frac{AB+A}{AB+B}$	J. biolog. (Višnevsky) $\frac{(O+A)\ (A+AB)}{(O+B)\ (B+AB)}$
Absol. skaič.	10	128	54	108	300		
%	3.33	42,66	18,00	36,00	100	2,16	3,14

Šitos medžiagos A grupės individai (128) yra vidutiniškai 169,07 cm. ūgio, B grupės (54) — 169,65 cm., AB grupės (10) — 169,20 cm. ir O grupės (108) — 168,69 cm.

Tuo būdu, žemiausias vidutinis priklauso O grupės individams, o aukščiausias vidutinis — B grupės individams.

Visose grupėse yra ir žemų ir aukštų individų, tik I-oj grupėj nėra žemų, ką matome koreliacijos lentelėje (žiūr. IV-ąją lentelę).

IV-oji lentelė.

Kraujo grupės	AB		A		B		O		Σ	%
ūgis cm.	n	%	n	%	n	%	n	%		
žemas x – 159,9	–		8	6,3	2	3,7	6	5,6	16	5,3
vidutiniškai žemas 160,0—163,9	1		23		9		15		48	
vidutinis 164,0—166,9	3	60	20	54,7	8	46,3	16	55,6	47	53,7
vidutiniišk. aukštas 167,0—169,9	2		27		8		29		66	
aukštas 170,0—x	4	40	50	39	27	50,0	42	38,8	123	41,0
Σ ir Σ	10	100	128	100	54	100	108	100	300	100

P. S. Šitoje lentelėje ūgis suskirstytas sekant Topinard'ą.

Iš lentelės duomenų galime pasidaryti išvadą, kad B grupės individai aukštesni, negu visų kitų grupių individai, nes B grupės aukštų individų yra aukščiausias procentas (50%), o žemų — mažiausias (3,7%). B grupėje vidutinio aukščio individų 46,3%.

A grupės ir O grupės individų visose ūgio grupėse beveik vienodi %%.

Nežymus palinkimas pastebimas A grupės individų eiti į mažo ūgio pusę.

AB grupėje daugiausia vidutinio ūgio (60%); yra joje daug ir aukšto ūgio individų (40%). Visų keturių grupių aukšti individai (41%) turėtų priklausyti šiaurės ir dinarų rasėms; A, B ir O grupių žemi individai (5,3%) — rytų, mediteranų rasėms; visų grupių vidutinio ūgio (53,7%)—rytų-baltams ir kitoms rasėms.

Ne visų antropologų ūgis laikomas svarbių rasės pažymiu, be to, įvairių autorių suskirstymas individų pagal ūgį į žemus, aukštus ir vidutinio aukščio — nevienodas, o todėl padalinimas kraujo grupių pagal ūgį rasėmis negali duoti tikrų išvadų.

Antru svarbiu rasių pažymiu laikoma kaukolės dėžės forma, arba tą formą apibūdinantieji pažymiai: kaukolės dėžės plotis ir ilgis. Kaukolės dėžės pločio - ilgio santykis yra tos formos rodyklis.

Pasirodo, kad tiriamos medžiagos pločio - ilgio rodyklis (indeksas) yra nevienodo dydžio įvairioms kraujo grupėms.

Mažiausį vidutinį indeksą (82,85) turi A grupės individai, didžiausį (83,15) — B grupės, jeigu neimti domėn, kaipo mažos grupės, AB grupės individų. O grupės individų vidutinis indeksas yra 83,07.

V-oji lentelė rodo, kaip susiskirsto individai pagal įvairias jų kaukolės formas ir kraujo grupes.

V-oji lentelė.

Kraujo grupės	AB		A		B		O			
Indeksai (sekant Garson'ą)	n	%	n	%	n	%	n	%	Σ	%
Dolichokefalikai . .	—		5	3,9	2	3,7	2	1,9	9	3,00
Mezokefalikai . . .	2	20	32	25,0	11	20,4	27	25,0	72	24,0
Brachykefalikai . .	4	40	67	52,3	29	53,7	59	54,6	159	53,0
Hyperbrachykefalikai	4	40	24	19,8	12	22,2	20	19,5	60	20,0
Σ ir $\overline{\Sigma}$	10	100	128	100	54	100	108	100	300	100

B grupės individai daugiau (22,2%) hyperbrachykefalikai ir daugiau (53,7%) brachykefalikai negu A grupės individai, kurios hyperbrachykefalikų tėra 19,8% ir brachykefalikų — 52,3%.

Dolichokefalikų daugiausia (3,9%) A grupėje, mažiausiai O grupėje (1,9%) ir visiškai nėra AB grupėje.

O grupėje daugiausia (54,6%) brachykefalikų, ir jų daugiau negu kitose kraujo grupėse.

AB grupės individai daugiausia hyperbrachykefalikai (40%).

Grupėje AB brachykefalikų ir mezokefalikų mažiau negu kitose grupėse. Kalbamojoj grupėje mažiausia mezokefalinių individų (20%).

Bendrai, AB grupėje individų mažiausia, o todėl jos duomenys mažiau svarbūs.

Nors ne visi antropologai vienodai suskirsto kaukolių formas, žiūrint jų pločio-ilgio indekso, į brachy-, mezo- ir dolichokefalikus, vis dėlto tarp tų suskirstymų didelių skirtumų nėra, todėl ištirtosios medžiagos įvairios kaukolių formos bus smulkiau analizuojamos ryšy su plaukų spalva, kuri laikoma svarbiausiu rasės pažymiu.

A kraujo grupės lietuviai yra tamsesnių plaukų, negu B, O ir AB grupių individai, gi AB grupės lietuviai — šviesesnių plaukų negu kitų grupių lietuviai. O grupės individai plaukų spalvos atžvilgiu telpa tarp A ir B grupių individų.

Koks yra kraujo grupių ir plaukų spalvos santykis, rodo koreliacijos VI lentelė.

Iš lentelės duomenų matome, kad lietuvių tarpe daugiausia šviesiaplaukių (68,0%), šatenų — 7,7%, tamsiaplaukių — tik 22,7%, o raudonplaukių — 1,6%.

Kraujo B grupėje daugiausia (72,2%) šviesiaplaukių individų, jų šitoje grupėje daugiau negu kitose grupėse. Taip pat joje raudonplaukių daugiau (5,6%) negu kitose grupėse.

AB grupėje raudonplaukių visai nėra.

B grupėje mažiau negu kitose grupėse tamsiaplaukių (16,6%) ir šatenų (5,6%).

A grupėje taip pat daugiausia (65,6%) šviesiaplaukių, bet jų mažiau negu kitose kraujo grupėse. Raudonplaukių A grupėje mažiau negu B grupėje ir beveik tiek pat, kiek O grupėje.

Šatenų ir tamsiaplaukių A grupėje daugiau (7,8% ir 25,8%) negu kitose grupėse.

O grupės šviesiaplaukiai, šatenai ir tamsiaplaukiai telpa tarp A ir B kraujo grupių kalbamų pažymių.

Lietuvių tarpe dolichokefalikų pasitaiko 1,60%, bet šitoj tiriamoj medžiagoj jų daugiau (3%).

Kaip dolichokefalikai susiskirsto pagal kraujo grupes, buvo nurodyta V-oj lentelėj; o kaip visų kraujo grupių dolichokefalikai susiskirsto pagal plaukų spalvą, nurodo VII-oji lentelė.

A grupės dolichokefalikai yra visi (100%) šviesiaplaukiai.

VI-ji lentelė.

Kraujo grupės / Plaukų spalva		AB.	A.	B.	O.	Σ ir %
Šviesi (blondinai) (9—26)	Absol. skaič.	7	84	39	75	204
	%	70	65,6	72,2	69,5	68,0
Pereinam. (šatenai) (8)	Absol. skaič.	1	10	3	8	23
	%	10,0	7,8	5,6	7,4	7,7
Tamsi (briunetai) (27;4—7)	Absol. skaič.	2	33	9	24	68
	%	20,0	25,8	16,6	22,2	22,7
Raudona (1—3)	Absol. skaič.	—	1	3	1	5
	%	—	0,8	5,6	0,9	1,6
Σ ir Σ	Absol. skaič.	10	128	54	108	300
	%	100	100	100	100	100

P. S. Įskliaustieji skaičiai yra Eug. Fischer'io plaukų lentelės spalvų Nr. Nr.

B grupės dolichokefalikų yra po lygiai raudonplaukių (50%) ir tamsiaplaukių (50%). Šatenų (pereinamosios plaukų spalvos) dolichokefalikų nėra nė vienoje kraujo grupėje, kaip kad AB grupėje visai nėra dolichokefalikų.

VII-oji lentelė.

Plaukų spalvos / Kraujo grupės	Raudonplaukiai (1—3)		Juoda-rudaplaukiai (4—7;27)		Šatenai (8)		Šviesiaplaukiai (9—26)		Σ ir Σ	
	n	%	n	%	n	%	n	%		
AB	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
A	—	—	—	—	—	—	5	100	5	100,0
B	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	2	100,0
O	1	50,0	—	—	—	—	1	50,0	2	100,0
Σ ir %	2	22,2	1	11,1	—	—	6	66,6	9	100,0

Visose kraujo grupėse raudonplaukių dolichokefalikų — 22,2%, tamsiaplaukių — 11,1% ir šviesiaplaukių — 66,6%.

Pastarosios grupės individai stovi šalia pirminės (A) rasės pirmųjų ainių—šiaurės rasės; jai (šiaurės rasei) artimi ir raudonplaukiai dolichokefalikai, o tamsiaplaukiai dolichokefalikai labai artimi mediteraninei rasei.

Lietuvių tarpe mezokefalikų yra 22,25%; tiriamojoj medžiagoj jų yra 24,0%.

Tiriamoj medžiagoj mezokefalikai kraujo grupėmis pagal plaukų spalvą susiskirsto šitaip: (Žiūr. VIII lentelę).

VIII-oji lentelė.

Plaukų spalva / Kraujo grupės	Raudonplaukiai (1—3)		Juoda-rudaplaukiai (4—7;27)		Šatenai (8)		Šviesiaplaukiai (9—26)		Σ ir Σ
	n	%	n	%	n	%	n	%	
AB	—	—	—	—	—	—	2	100,0	2 100,0
A	—	—	11	34,4	2	6,2	19	59,4	32 100,0
B	1	9,1	—	—	2	18,2	8	72,7	11 100,0
O	—	—	4	14,8	2	7,4	21	77,8	27 100,0
Σ ir %	1	1,4	15	20,8	6	8,3	50	69,4	72 100,0

AB kraujo grupėje visi mezokefalikai priklauso šviesiaplaukiams (100,0%) indiv. A kraujo grupėje vėl daugiausia šviesiaplaukių mezokefalikų — 59,4% ir drauge su šatenais (6,2%) yra jų 65,6%, o tamsiaplaukių mezokefalikų — 34,4%.

B grupėje šviesiaplaukių ir šatenų mezokefalikų taip pat daugiau (90,9%) negu kitokių. Tamsiaplaukių visai nėra, užtat yra raudonplaukių (9,1%).

B grupės šviesiaplaukių ir šatenų žymiai daugiau, negu jų yra kitose kraujo grupėse, taip pat kaip A grupės tamsiaplaukių daugiau negu visose kitose kraujo grupėse.

Už vis daugiausia (77,89%) šviesiaplaukių (be šatenų) O grupėje, bet šatenų (7,4%) mažiau negu B grupėje ir šiek tiek daugiau, negu jų yra A grupėje.

O grupės tamsiaplaukių mezokefalikų žymiau mažiai negu A grupėje.

Raudonplaukių O, A ir AB grupėse nėra.

Iš VIII-osios lentelės duomenų matome, kad daugumas mezokefalikų yra šviesiaplaukiai (69,4%), žymiai mažiau (20,8%) tamsiaplaukių ir tik 1,4% raudonplaukių.

39648

Valst. Mokslinė Medicinos BIBLIOTEKA

S242026

Taip pat iš lentelės duomenų galima būtų padaryti išvada, kad visų keturių kraujo grupių šviesiaplaukiai ir šatenai (77,7%) mezokefalikai priklauso rytų-baltijos ir šiaurės rasėms. A grupės ir O grupės tamsiaplaukiai ir rudaplaukiai (20,8%) — vakarų, orijentų, Azijos vakarų ir dinarų rasėms. B grupės (1,4%) raudonplaukiai — šiaurės rasei.

Brachykefalikų lietuvių tarpe pasitaiko 52,6%. Šitoj lietuvių grupėje brachykefalikų yra 53,0% ir jie pagal kraujo grupes ir plaukų spalvą susiskirsto, kaip parodyta IX-oje koreliacijos lentelėje:

IX-oji lentelė

Plaukų spalva / Kraujo grupės	Raudonplaukiai (1—3)		Juoda-rudaplauk. (4—7;27)		Šatenai (8)		Šviesiaplaukiai (9—26)		Σ ir Σ	
	n	%	n	%	n	%	n	%		
AB	—	—	—	—	1	25,0	3	75,0	4	100,0
A	1	1,5	17	25,5	8	11,9	41	61,1	67	100,0
B	—	—	6	24,1	—	—	23	75,9	29	100,0
O	—	—	12	20,3	5	8,5	42	71,2	59	100,0
Σ ir %	1	0,6	35	22,0	14	8,8	109	68,6	159	100,0

Visi AB grupės brachykefalikai yra šviesiaplaukiai (šviesiaplaukių 75 % ir šatenų 25%).

Brachykefalikų šviesiaplaukių taip pat daugiau ir kitose kraujo grupėse.

Daugiausia šviesiaplaukių (be šatenų) brachykefalikų B kraujo grupėje (75,9%), toliau eina AB grupės šviesiaplaukiai— 75,0%; O grupės — 71,2%, ir mažiausia A grupės — 61,1%.

Drauge su šatenais, šviesiaplaukių daugiausia (100,0%) AB grupėje.

Antroj vietoj yra O grupė — 79,7%, o paskutinioji A grupė — 73,0%.

Užtat pastarojoj kraujo grupėj daugiau tamsiaplaukių — 25,5%. Yra šitoj grupėj ir raudonplaukių individų — 1,5%. Visose kitose grupėse jų nėra. Tamsiaplaukių individų nėra AB grupėje, o šatenų nėra B grupėje.

Visų keturių kraujo grupių šviesiaplaukiai turėtų priklausyti rytų-baltijos rasei (68,6%). O, B ir A grupių tamsiaplaukiai (22,0%) — rytų rasei. Raudonplaukiai (0,6%), kurių esama tik A grupėje, — atskirai šiaurės rasės šakai arba kurios kitos rasės degeneruojantiems individams.

Lietuvių hyperbrachykefalikų yra 23,55%, tiriamojoj medžiagoj jų yra 20,0%. X lentelė rodo hyperbrachykefalinių individų, kraujo grupių ir plaukų svalvos santykį.

X-oji lentelė.

Plaukų spalva / Kraujo grupės	Raudonplaukiai (1—3)		Juoda-rudaplauk. (4—7;27)		Šatenai (8)		Šviesiaplaukiai (9—26)		Σ ir Σ	
	n	%	n	%	n	%	n	%		
AB	—	—	2	50,0	1	25,0	1	25,	4	100,0
A	—	—	5	20,8	—	—	19	79,2	24	100,0
B	1	8,3	2	16,7	1	8,3	8	66,7	12	100,0
O	—	—	8	40,0	1	5,0	11	55,0	20	100,0
Σ ir %	1	1,7	17	28,3	3	5,0	39	65,0	60	100,0

AB grupėje daugiausia (50,0%) hyperbrachykefalikų tamsiaplaukių individų. Jų daugiau negu kitose kraujo grupėse. Raudonplaukių šitoj kraujo grupėj nėra.

A grupėje daugiausia (79,2%) šviesiaplaukių individų. Šitos kraujo grupės šviesiaplaukių žymiai daugiau negu kitose grupėse.

B grupėje mažiau (16,7%) negu kitose grupėse tamsiaplaukių individų.

O grupėje tamsiaplaukių daugiau (40%), negu jų yra A ir B grupėse, užtat šviesiaplaukių mažiau (55%) negu A ir B grupėse.

Visų grupių šviesiaplaukiai hyperbrachykefalikai yra rytų-baltijos, tamsiaplaukiai — rytų rasės, o raudonplaukiai hyperbrachykefalikai priklauso atskirai šiaurės rasės šakai arba degeneruojantiems šiaurės rasės ir kitų rasių individams.

Iš pastarųjų keturių lentelių duomenų yra aišku,—

1. kad dolichokefalikai dažniausiai esti: A grupės — šviesiaplaukiai, B grupės — raudonplaukiai ir tamsiaplaukiai, O grupės — raudonplaukiai ir šviesiaplaukiai. Dolichokefalinių AB grupės individų nepasitaiko;

2. kad mezokefalikai dažniausiai esti: AB grupės — šviesiaplaukiai, A grupės — dažnai tamsiaplaukiai; nors šviesiaplaukių daugiau, bet vis dėlto mažiau negu kitose grupėse; kad B grupės individai dažniausiai šviesiaplaukiai ir raudonplaukiai, gi O grupės — daugiau šviesiaplaukių.

3. Brachykefalikai AB grupės yra šviesiaplaukiai, A grupėj — daugiau negu kitose grupėse — tamsiaplaukiai. Daug šitoj (A) grupėj šviesiaplaukių, bet vis dėlto jų mažiau negu kitose grupėse.

B grupėje brachykefalikai šviesiaplaukiai. Vis dėlto šviesiaplaukių daugiausia O grupėje.

4. Hyperbrachykefalikai AB grupėje tamsiaplaukiai, A grupėje — šviesiaplaukiai, O grupėje — tamsiaplaukiai, bet vis dėlto šviesiaplaukių daugiau palyginus kitas grupes. B grupėje mažiausia tamsiaplaukių.

Lygiai svarbiems (kaip kraujas ir plaukų spalva) paveldėtiniams rasės pažymiams priklauso ir rainelės spalva.

Kraujo grupės, suskirstytos pagal rainelės spalvą, XI-oj lentelėje atrodo šitaip:

XI-ji lentelė.

Kraujo grupės	AB		A		B		O		Σ ir %	
Rainelės spalva	n	%	n	%	n	%	n	%		
Rudos 1—6*)	2	20	25	19,53	12	22,15	32	29,62	71	23,67
Pilkos 7—12	3	30	40	31,25	15	27,85	29	26,85	87	29,00
Mėlynos 13—16	5	50	63	49,22	27	50,00	47	43,53	142	47,33
Σ ir Σ	10	100	128	100	54	100	108	100	300	100,0

*) Spalvų rubrikoje skaičiai rodo R. Martin'o lentelės rainelės spalvos Nr. Nr.

AB ir B grupėse daugiausia mėlynakių individų, A grupėje pilkų akių daugiau negu kitose grupėse. Rudakių (tamsiai ir šviesiai rudų) daugiausia O grupėje.

Pažymėję tamsiaplaukius ir rudakius individus briunetais, šviesiaplaukius, raudonplaukius ir mėlynakius — blondinais, o visus kitus: tamsiaplaukius mėlynomis, šviesiaplaukius pilkomis, tamsiaplaukius pilkomis ir šviesiaplaukius tamsiomis rainelėmis — mišriais typais, gauname, parodyta XII-ojoj lentelėj, kraujo grupių ir typų šitokią koreliaciją: (žiūr. XII lentelę).

Pastaba. Lentelėje individai plaukų spalva 8 Nr. priskirti šviesiaplaukiams.

Brunetų randama daugiausia (11,8%) A grupėje. Toliau brunetų skaičium eina iš eilės O grupė (10,2%), AB grupė (10,0%) ir B grupė (9,3%). Mišrių typų daugiausia O grupėje (57,4%); mažiau jų A grupėje (54,0%) ir AB grupėje (50,0%), o užvis mažiausia B grupėje (46,3%).

Blondinų daugiausia B grupėje (44,4%); mažiau jų AB grupėje (40,0%), A grupėje (34,2%), o užvis mažiau O grupėje (32,4%).

Iš šitos ir kitų lentelių duomenų aišku, kad lietuviai yra susidarę iš kelių rasių: blondinų — šiaurės ir rytų-baltijos rasės

XII-oji lentelė.

Kraujo grupės / plaukų ir rain. spal.	AB		A		B		O		Σ ir %%	
	n	%	n	%	n	%	n	%		
Brunetai	1	10,0	15	11,8	5	9,3	11	10,2	32	10,66
Mišrieji	5	50,0	69	54,0	25	46,3	62	57,4	161	53,66
Blondinai	4	40,0	44	34,2	24	44,4	35	32,4	107	35,66
Σ ir $\overline{\Sigma}$	10	100	128	100	54	100	108	100	300	100,0

ir brunetų — rytų, mediteranų, dinarų, orijentų ir kitų. Pastarosios rasės, kaipo gaivesnės, lengviau prisitaikė aplinkos sąlygoms, savo dominantiniais rasiniais pažymiais nuo senų laikų turėdamos įtakos mažiau gaivesnėms šviesioms rasėms, sudarė mišriuosius lietuvių typus.

Taip pat pastarosios lentelės duomenys leidžia daryti išvadą, kad lietuvių kraujo B grupės individai plaukų ir rainelės pigmentacijos atžvilgiu šviesesni negu A grupės ir kitų grupių individai, kad A grupės individai yra tamsesni negu kitų grupių. Todėl negalima vien iš išorinių pažymių iš anksto nustatyti individų kraujo grupių.

Taip pat negalima tikrinti, kad A grupės individai pasižymi ypatingomis privilegijomis gabumų atžvilgiu.

Europos tautos yra kilusios iš Europos aukšto ūgio, ilgagalvės, siauraveidės, šviesios rasės (A rasės).

Siandien didesnis Europos plotas apgyvendintas gaivesniais žemo ūgio, tamsiaplaukiais, rudakiais brachykefalikais.

Aukšto ūgio blondinai, dolichokefalikai — mažiau atsparūs— pasidavė brunetų brachikefalikų, gal būt, ir B kraujo grupės, įtakai.

Vien tik lietuvių kraujo grupių standartų išskaičiavimas, be kitų lygiai svarbių, kaip ir kraujo grupių formulės, pažymių, dar neturi moksliškos reikšmės.

Tiriant tą ar kitą tautą serologiškai, daugiausia dėmesio reikėtų kreipti į kaukolės, veido, nosies formą, smakro išsirutuliavimą, odos, plaukų ir rainelės spalvas ir ūgį, o taip pat ir į kitus mažiau svarbius individų pažymius.

Ir biologinis Bernstein'o indeksas turi menkos reikšmės, nes jisai apibūdina ne visas svarbiausias kraujo grupes, genų gi dažnumo apskaičiavimas daug naudingesnis, nes jisai duoda visų kraujo grupių formulės vaizdą.

Bet vis tik genų apskaičiavimas ir atskirų tautų bei rasių

kraujo giminingumo nustatymas, be aprašymo kitų, tiek pat kaip ir kraujas svarbių pažymių, gali privesti prie netikrų išvadų.

Iš kraujo grupių santykių su morfologiniais pažymiais lietuvių tarpe randame šiaurės, rytų ir rytų - baltijos grynų rasių individų su rytų - baltijos rasės persvara.

Gan didelis procentas lietuviuose yra mišrių typų. Be čia suminėtų rasių, kaip jau buvo pažymėta, didžiausios reikšmės mišriam lietuvių typui sudaryti turėjo žydai (orijentų ir vorderazijatų rasių mišinys), mongolai ir kitų rasių tautos.

Padaryti iš šito rašinio, be jau pažymėtų, dar kitų išvadų būtų neatsargu, nes ištirtos medžiagos šitam darbui perdėm maža.

Literatūra.

1. E. Baur, E. Fischer und F. Lenz: „Menschliche Erblichkeitslehre". München, 1927.
2. J. Deniker: „Les races et les peuples de la terre". Paris, 1926
3. H. Günther: „Rassenkunde des deutschen Volkes". München, 1926.
4. Prof. A. Jurgeliūnas ir dr. G. Ravensbergas: „Lietuvių tautos kraujo grupių susekimo klausimu". „Medicina", 1928 m., 12 Nr.
5. Dr. Klein: „Ergebnis der Blutgruppenbestimmungen in Oberlahnstein und St. Goarshausen". „Zeitschrift für Rassenphysiologie" Bd. 1, H. 1. München, 1928.
6. F. Koch: „Ursprung und Verbreitung des Menschengeschlechts". Jena, 1929.
7. Prof. Kumaris: „Die Blutgruppen bei den Griechen". „Zeitschrift für Rassenphysiologie", Bd. I H. I. 1928.
8. Th. Mollison: „Methoden der biologischen Eiweissdifferenzierung". (R. Martin: „Lehrbuch der Anthropologie"). Jena, 1928,
9. Dr. W. Scheidt: „Rassenkunde". München, 1925.
10. E. Schött: „Blutgruppenbestimmung zu anthropologischen Zwecken" „Zeitschrift für Rassenphysiologie", Bd. I, H. I. 1928.
11. Dr. W. Scheidt: „Rassenunterschiede des Blutes", Leipzig, 1927.
12. Dr. P. Steffan: „Die Arbeitsweise der Deutschen Gesellschaft für Blutgruppenforschung". „Zeitschrift für Rassenphysiologie", Bd. I H. I. 1928.
13. Dr. F. Wagenseil: „Beiträge zur physischen Anthropologie der spaniolischen Juden und zur jüdischen Rassenfrage". „Zeitschrift für Morphologie und Anthropologie", 1923 B. XXIII. H. I.
14. L. Wagner: „Svodka raspredelienija krovianych grupp sredi naselenija zemnogo šara". Russkij antropologičeskij žurnal, tom 15, vyp. 1—2, 1926 god.
15. S. Wellisch: „Blutsverwandtschaft der Völker und Rassen". „Zeitschrift für Rassenphysiologie" Bd. I, H. I, 1928, München.
16. K. Wolff: „Rassenlehre. Neue Gedanken zur Anthropologie, Politik, Wirtschaft, Volkspflege und Ethik". Leipzig, 1927.

Die Rassen - Stellung der Litauer nach ihren biologischen Bluteigenschaften und deren Korrelation mit den wichtigsten morphologischen Merkmalen.

AUTOREFERAT.

Die Blutgruppenformel der Litauer ist unbeständig, denn der ethnischen Bedingungen wegen, gehen biologische Blutveränderungen vor sich. Gegenwärtig ist die Blutformel der Litauer: $3{,}7 : 39{,}9 : 19{,}5 : 36{,}9$; und

nach dieser Formel ist die Häufigkeit der Gene AB, A, B, O nach Welisch folgende: AB (o) = O; A (p) = 2,59485; B (q) = 1,33385; O (r) = 6,07130. Beim Vergleich der Häufigkeit der Gene bei Litauern (p, q) mit der Häufigkeit der Gene verschiedener Rassen ergibt sich ungleiche Blutsverwandschaft, die aus der Differenz der Häufigkeit der Gene ersichtlich wird. Wenn wir den Grad dieser Verwandtschaft (Abstand) in % ausdrücken, so zeigt sich, dasz die Litauer der Agglutination ihres Blutes nach entfernt sind: von den Indianer (0,23%), den Mediterranern (2,31%), Ostbalten (2,91%), Dinaren (5,06%), Osten (6,47%), Vorder-Asiaten (8,95%), Orientaler (8,15%), Norden (15,9%) und Mongolen (15,45%). Am meisten sind die Litauer entfernt von der Ur - Rasse A (28,46%), der indischen Rasse (44,96%) und der Ur - Rasse B (71,52%). Die Blutgruppenformel der Indianer und die Häufigkeitsstruktur der Gene unterscheiden sich deutlich von den der Litauer; deshalb wird sie auch in der Vergleichstabelle gestrichen. Die nahe Verwandtschaft der Litauer mit anderen Völkern weit entfernter Länder kann gedeutet werden als Resultat langer Kämpfe und Handelsbeziehungen in alten Zeiten, auszerdem durch die Lebendigkeit der Vorderasiaten und Orientaler (Urzeit), die sich in der ganzen Welt ausbreiteten, besonders in dem südlichen Nachbarstaate Polen. Deshalb finden wir bei den Südlitauern (Suvalkiečiai) im Blute mehr vorderasiatische und orientalische Beimengungen, als in dem Blute der Aukštaičiai und Žemaičiai. Laut anthropologischer Untersuchungen findet man Individuen reinsten litauischen Blutes unter den West-Litauern (Žemaičiai), doch sind diese Žemaičiai in Bezug auf die Häufigkeitsgrösze der Blutgene den Völkern der ostischen Rasse näher; die Ost-Litauer dagegen (Aukštaičiai) sind dem Blute nach näher den Ostbalten (damit auch den Völkern der nordischen Rasse), aber in morphologischer Beziehung sind bei ihnen mehr ostische und mongolische Merkmale. Der Einflusz der nordischen Rasse auf die Litauer begann zur Zeit der Vikinger-Fahrten, zur Teutonenzeit wurde der Einflusz verstärkt. Zur Zeit Vytautas des Groszen machte sich bemerkbar eine beträchtliche Beimengung von Mongolen- und Semitenblutes.

Litauer der B Gruppe sind gröszer als die der A Gruppe; die kleinsten sind die Litauer der O Gruppe. Die Individuen der B Gruppe sind mehr Brachykephaliker und Hyperbrachykephaliker als die Litauer der A Gruppe. Dolichokephaliker sind am meisten in der A Gruppe. Die Litauer der B Gruppe sind in Bezug auf Haarfarbe und Regenbogenhaut heller als die der A und der anderen Gruppen Litauer, deshalb ist es unmöglich allein aus den äuszeren Merkmalen die Blutgruppe der Individuums zu bestimmen. Aus den Beziehungen der Blutgruppen zu den morphologischen Merkmalen finden wir unter den Litauern Individuen reiner nord-ostischer und ost-baltischer Rassen mit Ueberwiegung der ostbaltischen Rasse. Ein ziemlich groszer Prozentsatz unter den Litauern ist vom gemischten Typus. Die gröszte Bedeutung für die Ausbildung dieses gemischten Typus unter den Litauern hatten auszer den genannten Rassen noch die Vorderasiaten, Orientaler, Dinaren und Mongolen. Die letzteren Rassen, als lebensfähigere, bildeten mit ihren dominanten Merkmalen von altersher die gemischten litauischen Typen.

Lietuvos medicinos
biblioteka
000081587

0,05

322559